

1 ASTRONOMIJA I GEOLOGIJA

Udaljen 4,37 svjetlosnih godina od Zemlje, sustav Alfa Centauri naš je najbliži zvjezdani susjed. Premda izgleda kao jedna jedina zvijezda, to je zapravo trinaran sustav koji se sastoji od dviju Sunču sličnih zvijezda, Alfe Centauri A i Alfe Centauri B, te crvenog patuljka, Alfe Centauri C. Najveća od njih, Alfa Centauri A (koju astronomi skraćeno zovu ACA) služi kao sunce Pandori, velikome mjesecu u orbiti planeta Polifema.

Pandorina blizina Polifemu i drugim dvama najbližim mjesecima stvara plimno zagrijavanje koje pospješuje brzo pomicanje kontinenata. To stvara intenzivnu vulkansku aktivnost i kida krupne kontinentalne kopnene mase, što ublažava mjesečevu klimu. Jedinstvena supstancija zvana **unobtanij** pomogla je stvoriti nebrojene jedinstvene geološke formacije zbog svojih supravodljivih magnetnih osobina. Među njima su slavne gore Aleluja i Kameniti lukovi. Premda su krajobrazi Pandore tuđinski, tu ima i dolina, gorskih vrhunaca, žalova i jezera sličnih onima na Zemlji. Njezina netaknuta ljepota nadahnula je maštu Terrana ma gdje bili.

Otkriće i potonje istraživanje sustava Alfa Centauri jedno je od vrhunskih postignuća znanosti. Ali ljudi su na Pandoru došli zbog unobtanija. I, usprkos enormnim opasnostima, upravo zbog njega RDA i kolonizatori ostaju ondje i dan-danas.

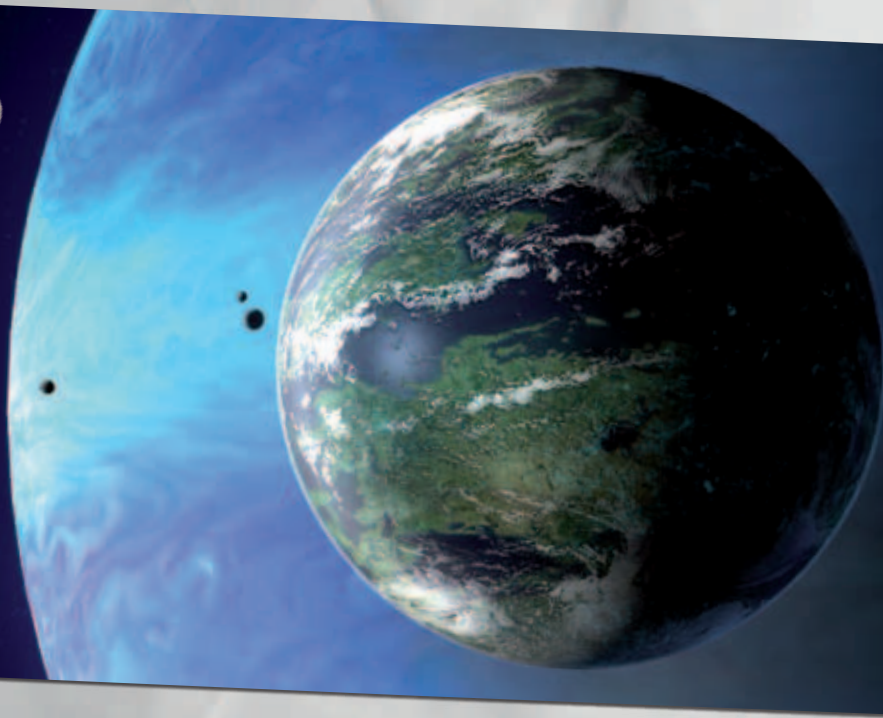
PANDORA

LOKACIJA: Mjesec Polifema, planeta plinovitog diva u orbiti zvijezde Alfa Centauri A, otprilike 4,4 svjetlosne godine od Zemlje

OKOLIŠ: Sličan Zemljinom, ali ljudi ne mogu disati njezin zrak bez egzopaka

ŽITELJI: Na'vi, vrlo inteligentna rasa humanoida s neolitskom društvenom zajednicom

RESURSI: Jedini poznati izvor unobtanija, supravodiča presudno važnog za gospodarstvo Zemlje

Premda je satelit Polifema, Pandora ima mnogo više zajedničkog sa Zemljom nego s našim Mjesecom. Podjednake veličine, atmosfere i izgleda, odlikuje se kontinentima i otocima okruženim morima poznate modre nijanse. Njezini oblaci bojom sežu od paperjasto bijelih do tamnih gruda gromovitih orijaša. Kopna se odlikuju gorjima, dolinama, ravnica-ma, jezerima i rijekama. Biljni je život posvuda; šume i livade prekrivaju

velik dio tla, dok su oceani načičkani splavima plutajuće morske trave. Nepregledna stada životinja lutaju otvorenim prerijama i pasu, dok su nebesa puna golemih letećih stvorenja.

U dobrom dijelu biljaka često se znaju zateći kemijski spojevi zbog kojih su ljudima nejestive. Mnoge vrste imaju otrovno trnje ili mahune koje mogu prsnuti kiselim sokom. I životinje su opasne za ljude. Debelo oklopljeni čekićari ne mogu se zaustaviti napadnim puškama iz standardnog naoružanja. Leteći ikrani, odnosno "furije", zalijeću se s visine i grabe neoprezne. Mnoge manje životinje i kukci, poput bодоleta i ose paklenice, imaju izuzetno snažan otrov. Domorodački stanovnici srčani su ratnici, i ljudi će sami sebe dovesti u opasnost potcijene li sposobnosti Na'vija.

No Pandora se odlikuje ljepotom kakvoj nigdje na Zemlji nema ravne. U pandorskoj noći svi živi stvorovi zablistaju fosforescentnim nijansama duginih boja – kao blistava, titrava fantazmagorija prizora koja brzo može opčiniti novopridošlicu. Na duhovnoj razini, smatra se da osebujna harmonija prodiere u sve vidove života Pandore. Malobrojni ljudi koji su je prigrlili kažu da osjećaju mir kakav nikad prije nisu upoznali.

Zagonetna ljepota Pandore i poznavanje njezinih svjesnih stvorenja raspalile su maštu milijardi na Zemlji.

OTKRIĆE

Kad su astronomi uprli moćan svemirski teleskop prema sustavu Alfa Centauri i jednom od njegovih planeta, Polifemu, zaprepastili su se pronasavši mjesec koji ima atmosferu sa spektroskopskim potpisom slobodnog kisika, u zasićenosti gotovo ravnoj onoj na Zemlji.

S obzirom na prisutnost kisika, znanstvenici su vjerovali da bi na mjesecu moglo biti života. Još ih je više zaintrigiralo razdvajanje spektrografskih linija, što je ukazivalo na postojanje intenzivnih magnetnih polja, mnogo snažnijih od svih dotad poznatih, izuzev onih u unutrašnjostima zvijezda.

To je potaklo izgradnju još većih svemirskih teleskopa. Oni su pokazali da je Pandora zeleni, zemljoliki svijet u zvjezdanom sustavu najbližem nama.

Potonja bespilotna misija dovela je do otkrića svijeta koji vrvi biljkama, životinjama i geološkim osebujnostima.

Ta istraživačka sonda otkrila je i izvor intenzivnih magnetnih polja, supstanciju s jedinstvenom osobinom supravodljivosti na visokim temperaturama.

Upravo je ta supstancija, kasnije nazvana unobtani, pružila financijsku isplativost otpočinjanja ljudskog istraživanja Pandore. Ali tek je slika Na'vija dala snagu svijetu da se ujedini i prihvati prvu ljudsku misiju na neki drugi zvjezdani sustav.